

เชื้อนไฮเยะบุรี : ธุรกิจใหญ่ ความสัมพันธ์ไทย-ลาว และสิ่งแวดล้อม

! เมื่อเดือนที่แล้ว ผมและคณะจากสถาบันคลังปัญญาฯ ไปเยือนแขวงไฮเยะบุรีของลาว เพื่อดูเขื่อนกลางแม่น้ำโขง อันเป็นการลงทุนร่วมกันของเอกชนไทยคือ CK Power ซึ่งเกี่ยวข้องกับ บริษัท ช.การช่าง ที่คนไทยรู้จักกันดี กับหน่วยงานธุรกิจของ กฟผ. กับ ปตท. และร่วมมือกับรัฐบาลลาว โดยทั่วไป แม่น้ำโขงนั้นเป็นเส้นกันเขตแดนไทย-ลาว แต่ไฮเยะบุรีคือดินแดนลาวที่เป็นเจ้าของแม่น้ำโขงแต่ฝ่ายเดียว ดินแดนไฮเยะบุรีนั้นยังอยู่ประชิดติดกัน อุตสาหกรรม พืชปลูก และเลขของไทยด้วย ประวัติศาสตร์เรียกว่า **“ดินแดนฝั่งขวาของแม่น้ำโขง”** ที่ไทยจำต้องยกให้แก่ฝรั่งเศสในยุคอาณานิคม ด้วยเหตุที่แขวงนี้ครอบครองแม่น้ำโขงแต่ฝ่ายเดียวและมีดินแดนติดไทยตั้งแต่ภาคเหนือส่วนตะวันออกจรดภาคอีสาน ทำให้รัฐบาลลาวเปิดให้ภาคเอกชนไทยและหน่วยงาน **“ลูก”** ของราชการไทยมาร่วมสร้างเขื่อนกลางแม่น้ำ มูลค่ากว่าแสนล้านบาท ผลิตไฟฟ้าขายให้ กฟผ.ของไทยปีละประมาณ 1,200 เมกะวัตต์ (ใหญ่กว่าเขื่อนภูมิพลที่ผลิตไฟฟ้าได้ปีละประมาณ 780

เมกะวัตต์) และนับเป็นเขื่อนกลางน้ำโขง **“ตอนล่าง”** เขื่อนแรกด้วย

แม่น้ำโขงนั้นยาวเกือบ 5,000 กม. อยู่ในจีน 2,500 กม. ครึ่งหนึ่งครับ และถือกันว่าเป็นโขง **“ตอนบน”** ซึ่งได้มีการสร้างเขื่อนไปแล้วถึง 7 เขื่อน ส่วนที่อยู่ในพม่า ไทย-ลาว ลาว กัมพูชา และเวียดนามนั้น เรียกกันว่าโขง **“ตอนล่าง”** จัดเป็นแม่น้ำนานาชาติ เขื่อนผลิตไฟฟ้าไฮเยะบุรีที่จะเปิดดำเนินการเต็มรูปแบบในไม่ถึงสองอาทิตย์ข้างหน้า เป็นเขื่อนบนแม่น้ำโขง **“ตอนล่าง”** เขื่อนแรก ซึ่งต้องใช้ความรู้-วิชาการ-เทคโนโลยีล้ำยุค ต้องมีเงินทุนมหาศาลมาสนับสนุน และจักต้องได้รับความยินยอมพร้อมใจจากประเทศที่อยู่ใต้เขื่อนทั้งหมด

CK Power เป็น **“ลูก”** ของบริษัท **“ช.การช่าง”** ซึ่งเริ่มจากการทำธุรกิจก่อสร้าง ไปสู่การสร้าง-รับสัมปทานทางด่วน ทำรถไฟฟ้าขนส่งมวลชน และในปัจจุบันออกนอกประเทศไปทำเขื่อนเป็นหนึ่งในธุรกิจใหญ่ที่คนไทยควรจะภูมิใจด้วย CK Power นั้น ใช้คนเก่ง โดยเฉพาะคนเก่าแก่ของ กฟผ. พร้อมกับเลือกใช้เทคโนโลยี

ที่ดีเยี่ยมจากออสเตรเลีย อังกฤษ และจีน และอาศัยเงินกู้ยืมจากธนาคารและสถาบันการทุนราว 10 แห่งของไทยโดยไม่อาศัยเงินทุนจากต่างประเทศแม้แต่เล็กน้อย

ย้อนนึกถึงอดีตดู เราจะเห็นภาพตรงกันข้าม คือบรรดาการก่อสร้างทางหลวง เชื้อน และสาธารณูปโภคใหญ่ๆ ของเรา แต่เดิมนั้นล้วนต้องอาศัยทุนรอนจากธนาคารโลก จากธนาคาร ADB จากรัฐบาลสหรัฐอเมริกา และจากญี่ปุ่น เป็นต้น แต่ ณ วันนี้ เศรษฐกิจไทยเติบโตจนเกิดมีบริษัทขนาดใหญ่ คือ CK Power ร่วมกับ ปตท. และ กฟผ.ที่สามารถออกไปสร้างเขื่อนผลิตไฟฟ้านอกประเทศที่ใหญ่โตและทันสมัยได้สุดๆ มีผู้นำและสถาปนิก-วิศวกรไทย รวมถึงเจ้าหน้าที่และพนักงานไทยเรือนพัน เรือนหมื่น ร่วมกับฝ่ายลาว ในขณะที่เดียวกัน ธนาคารและสถาบันการลงทุนของไทยก็สะสมทุนและเข้มแข็งพอที่จะสนับสนุนโครงการระดับแสนล้านบาทนอกประเทศได้อย่างไม่สะทกสะท้านเช่นกัน

ที่น่าภูมิใจเป็นพิเศษคือ เชื้อนนี้แทบจะไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ไม่เก็บขังน้ำเอาไว้ น้ำเข้ามาเท่าไรก็ออกไปเท่านั้น ทำระดับน้ำให้ต่างกันราวสิบกว่าเมตร เพียงเพื่อจะอาศัยกำลังน้ำไปพัดหมุนกังหันปั่นไฟเท่านั้น เชื้อนชนิดนี้ส่วนใหญ่มีในยุโรป เชื้อนไฮเยบรีนี้มีการทำเส้นทางน้ำของปลาด้วย รวมทั้งมีบันไดเลื่อนและลิฟต์น้ำที่จะพาปลาข้ามเขื่อนไปมา และตรงนี้ก็จะเป็นไปตาม

ความห่วงใยของกัมพูชาซึ่งอาศัยปลาในแม่น้ำโขงเป็นรายได้หลักของประชาชนรอบ “โตนเลสาบ” (Tonle Sap)

ยิ่งกว่านั้น เชื้อนใหญ่นี้ยังต้องไม่ให้ตะกอนดินอันสมบูรณ์จากต้นน้ำโขงถูกสกัดหรือติดค้างอยู่ที่สันเขื่อน นี่คือข้อกังวลของเวียดนามที่อาศัยดินดีที่ไหลไปเป็นดินดอนสามเหลี่ยมแถบปากน้ำโขงตอนจะออกทะเล อันเป็นอยู่หัวสำคัญที่สุดของเขา ส่วนไทยเราเองก็มีข้อห่วงใยจากรัฐบาลในเรื่องเกรงเขื่อนจะแตกได้ และมีข้อกังวลจากเอ็นจีโอในแทบทุกเรื่องรวมทั้งเรื่องผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ในเรื่องเขื่อนอาจแตกนั้น CK Power ยืนยันว่าหนึ่ง เขื่อนแทบไม่ได้กักน้ำไว้เลย, สอง เขื่อนที่กักไว้เพียงเพื่อให้พอกับการปั่นไฟนั้น มีจำนวนเพียง 0.3 เปอร์เซ็นต์ของน้ำทั้งหมด แม้ว่าเกิดแผ่นดินไหวจนเขื่อนแตก กว่าน้ำที่ท่วมขึ้นมาจะไหลจากเขื่อน ไปถึงบริเวณชายแดนไทยที่ จ.เลย น้ำที่ล้นมานั้นก็จะหมดไปเสียแล้ว

รัฐบาลลาวนั้นเป็นห่วงมากในเรื่องเทคโนโลยีจะไม่ได้มาตรฐานสากล เกรงว่าจะล้มเหลว ซึ่งจะทำให้เขื่อนต่อๆ ไปกลางแม่น้ำโขงจะสร้างไม่ได้ และจะส่งผลให้นโยบายสร้างลาวให้เป็น “แบตเตอรี่” ของเอเชียที่นานไม่บรรลุผล พูดถึงตรงนี้ผมต้องขอเพิ่มเติมว่าศักยภาพในการผลิตไฟฟ้าจากน้ำโขงของลาวนั้นสูงมาก สูงกว่าทุกประเทศที่แม่น้ำโขงไหลผ่าน รวมทั้งสูงกว่าจีน นี่ก็เป็นเรื่องข้อเด่นของลาวที่โลกไม่ค่อยทราบ ลาวนั้นอุทกน้ำให้แม่น้ำโขงเป็นอันดับหนึ่งราว 35 เปอร์เซ็นต์ ของน้ำโขงทั้งหมด อุทกมากกว่าไทย และมากกว่าทุกประเทศที่เหลือ เปรียบเทียบกับจีนที่มีแม่น้ำโขงอยู่ยาวถึงครึ่งหนึ่งนั้น กลับอุทกน้ำให้เพียง 16 เปอร์เซ็นต์ของแม่น้ำ ไทยเรานั้นอุทกให้โขง 18 เปอร์เซ็นต์ ในแง่หนึ่ง แม่น้ำโขงนั้นจึงเป็น “ของลาว” มากที่สุด และลาวยอม

สมควรที่สุดที่จะใช้แม่น้ำโขงเป็นรายได้ด้วยการทำเขื่อนปั่นไฟขึ้นแนวหน้าอย่างที่เข้ามาแล้วที่ไฮเยบรี โดยรวมแล้วรัฐบาลและคนลาวพอใจกับเขื่อนนี้มาก และทางการกำลังจะให้ทำเขื่อนที่สองที่ใหญ่กว่าที่ไฮเยบรีเสียอีกในบริเวณใกล้กับเมืองหลวงพระบางในเร็ววันนี้

เชื้อนไฮเยบรีนี้คือความสำเร็จในด้านการต่างประเทศด้วยครับ แต่ผู้ที่ทำให้สำเร็จเป็นภาคธุรกิจไทยเป็นหลัก ที่ทำงานกับรัฐบาลลาวอย่างใกล้ชิด และทั้งสองฝ่ายได้เพียงร่วมกันทำให้ประเทศได้น้ำทั้งมวลหมดห่วงหมดกังวลต่อผลกระทบด้านลบ และเกิดความหวังว่าแต่ละประเทศที่สนใจก็อาจจะสร้างเขื่อนในทำนองนี้ได้ในอนาคต

แง่คิดที่ผมอยากเสนอเป็นพิเศษ คือ ธุรกิจใหญ่ไฮเทคและมีนวัตกรรมนั้น เป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ครับ ถ้าไทยจะก้าวไปในเศรษฐกิจโลก รัฐบาลและสังคมเราจงอย่ามองแต่ว่าธุรกิจใหญ่คือผู้ผูกขาด เอารัดเอาเปรียบ ไม่รับผิดชอบต่อสังคม มองแต่ด้านเดียวด้านลบ ญี่ปุ่นนั้นยิ่งใหญ่ได้ก็เพราะมีโตโยต้า ฮอนด้า มิตซูบิชิ สุมิโตโม มิไซหรือ เกาหลีใต้นั้นก็ยิ่งใหญ่ได้เพราะมีฮุนได ชัมซุง แอลจี เป็นต้น ส่วนจีนเล่า ในระยะหลังก็มีอาลีบาบา เทนเซ็นต์ หัวเว่ย ไทยเราเองก็จำเป็นต้องมีบริษัทใหญ่ชั้นนำทันสมัยและรับผิดชอบต่อสังคมเช่นกัน CK Power และคณะที่ทำเชื้อนไฮเยบรีขึ้นนั้น เป็นตัวอย่างหนึ่งที่รัฐและสังคมไทยพึงรับรู้และภาคภูมิใจพร้อมทั้งช่วยกันสนับสนุนให้เป็นบริษัทระดับนานาชาติที่สำคัญยิ่งขึ้นๆ ไป ไม่หยุดยั้ง.

เอก เหล่าธรรมทัศน์

Facebook : AnekLaothamatas